

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МЕДИЧНИЙ ІНСТИТУТ

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МЕДИЧНОЇ НАУКИ І ОСВІТИ

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ,
що присвячена 25-річчю Медичного інституту Сумського державного університету
(м. Суми, 16-17 листопада 2017 року)

Суми
Сумський державний університет
2017

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ У ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ

Гарбузова В.Ю., Обухова О.А.

Сумський державний університет, кафедра фізіології і патофізіології з курсом медичної біології

Основною проблемою сучасної системи медичної освіти є протиріччя між характером професійної діяльності сучасного лікаря в умовах активного зростання об'єма інформації, інтенсивного використання засобів інформаційно-комунікаційних технологій і традиційною системою навчання, що потребує за цих умов активної модернізації усіх компонентів освітнього процесу. Інформатизація освітнього простору, переорієнтація технологій навчання на самостійну і дослідницьку роботу свідчить про необхідність удосконалення системи професійної медичної підготовки майбутніх лікарів з використанням нових технологій навчання, серед яких важливе місце посідає змішане навчання (Blended-Learning).

Змішане навчання – це гнучке поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, у якому використовується спеціальні інформаційні технології (комп'ютерна графіка, аудіо, відео, інтерактивні елементи та ін.). У залежності від виду навчальної дисципліни від 30 до 80% курсу може реалізуватись у мережі. Серед яких – лекційні заняття онлайн (онлайн трансляції, онлайн вебінари, відео- та аудіо-записи лекційного матеріалу); семінарські заняття, частину з яких можна проводити у режимі вебінарів, що дозволить кожному з учасників задати питання і почути відповідь, продемонструвати результати своєї роботи іншим учасникам, провести опитування і тестування; лабораторні роботи шляхом використання віртуального практикуму; самостійна робота, результати якої можна перевірити самотестуванням та консультаціями у вигляді вебінарів.

Основною перевагою змішаного навчання є підвищення мотиваційної складової освітнього процесу, його наближення за своїми формами і методами до сучасних, зрозумілих і комфортних для молодшої людини засобів пізнання, засвоєння знань і контролю. Важливим позитивним фактором також є миттєвий зворотній зв'язок, який дозволяє своєчасно коригувати процес засвоєння нового матеріалу, контролювати та оцінювати якість навчального процесу.

Змішане навчання підвищує ефективність роботи навчального закладу. По-перше, дозволяє економити аудиторний і лабораторний фонд, зменшувати витрати на його обслуговування, оптимізувати методичну роботу шляхом переходу з друкованих матеріалів на створення відкритих джерел. По-друге, створює умови для оптимізації роботи викладача з урахуванням потреб дослідницького університету: за рахунок скорочення аудиторних годин, підвищується мобільність викладачів, вивільнюється додатковий ресурс часу на організацію самостійної роботи студентів, методичну і наукову роботу.

Впровадження методів змішаного навчання підвищує інтерес і привабливість навчального закладу для майбутніх абітурієнтів, оскільки враховує потреби сучасного покоління у нових технологіях, забезпечує високу мобільність студентів.

У медичному інституті СумДУ протягом останніх років активно впроваджуються елементи змішаного навчання, серед яких віртуальні практикуми, хмарні технології, відео- та аудіо-записи лекцій, кейс-метод, командно-орієнтований метод, використання власних мобільних пристроїв та ін. Значним успіхом у переході на цю новітню технологію є створення відкритого електронного ресурсу – Open Course Ware. Ресурс містить матеріали для різних видів роботи студентів: презентації лекцій, матеріали для практимумів, віртуальні тренажери, відео та аудіо-файли, тестові програми для самоперевірки.

Безумовно, впровадження у навчальний процес змішаного навчання ставить перед університетом багато викликів по організації і забезпеченню цієї форми навчання, основними серед яких є технічні можливості забезпечення високого методичного рівня навчального процесу за умов підвищення самостійної складової. Враховуючи особливості медичної освіти, клінічну спрямованість більшості дисциплін, велику частку практичних навичок, необхідних для засвоєння, впровадження змішаного навчання з різних навчальних дисциплін може здійснюватися у різних формах. Проте необхідність впровадження його окремих елементів є сьогодні очевидним і вкрай важливим завданням.

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ З КЛІНІЧНОЇ БІОХІМІЇ

Гребеник Л.І., Прімова Л.О., Чорна І.В., Іншина Н.М.

Сумський державний університет, медичний інститут

Впровадження змішаного навчання (Blended learning) в університетах України є новим підходом, який враховує сучасні тенденції розвитку суспільства, освіти та технологій. Комбінація активного використання упорядкованого on-line-навчання та традиційного аудиторного спілкування з колегами і викладачем дозволяє суттєво персоналізувати навчання, створити умови для особистої відповідальності студента за кінцевий результат, збільшити кількість мотивуючих факторів, покращити навички самоорганізації та регуляції процесу наближення до поставленої мети. Ефективність впровадження цієї педагогічної технології та популярність у вищих навчальних закладах світу дає підставу для оптимістичного прогнозу щодо її результативності при викладанні дисциплін медичного профілю.

У 2017-2018 н.р. автори цієї роботи започаткували використання змішаного навчання при викладанні елективного курсу клінічної біохімії у медичному інституті Сумського державного університету. Організація практичних занять у запропонованій моделі змішаного навчання передбачає декілька базових принципів, серед яких: проблемність, професійне спрямування, командна реалізація поставленої мети з персональною відповідальністю за кінцевий результат, оптимізація самостійності у виконанні завдань, гейміфікація презентації результатів роботи.

З метою підсилення on-line-складової змішаного навчання у вивченні клінічної біохімії при підготовці до практичних занять студенти використовують матеріали з предмету, які розміщені на відкритому електронному ресурсі університету – OpenCourseWare-СумДУ (<https://ocw.sumdu.edu.ua/content/992>).